

داستان از این قرار است

(گزیده داستان‌های کوتاه معاصر ترکیه)

www.ketab.ir

نشرستاک

SETAK PUBLICATION

نشر ستاک
SETAK PUBLICATION

نویسندگان عزیز نسین، ارهان کمال، یکتا کوپان...	عنوان و نام پدیدآور: داستان از این قرار است: گزیده داستان‌های کوتاه معاصر ترکیه
مشخصات نشر: تهران: ستاک، ۱۴۰۰.	مشخصات ظاهری: ۲۶۴ ص. شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۸۸۳-۷۲-۲
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا	یادداشت: نویسندگان عزیز نسین، ارهان کمال، یکتا کوپان...
موضوع: مترجمین هاله زمان‌فر، سرواژ کیهان‌فر...	موضوع: داستان‌های ترکی استانبولی -- قرن ۲۰ -- مجموعه‌ها
موضوع: Turkish fiction - Turkey - ۲۰th century - Collections	موضوع: داستان‌های ترکی استانبولی - قرن ۲۱ - مجموعه‌ها
شناسه افزوده: نسین، عزیز، ۱۹۱۵-۱۹۹۵ م.	شناسه افزوده: زمان‌فر، هاله، ۱۳۶۳، گردآورنده، مترجم
ردبندی دیوبی: ۸۹۳/۲۵۳۳	ردبندی کنگره: PL۲۴۸
شماره کتابشناسی ملی: ۷۵۳۳۲۵۴	

داستان از این قرار است

عزیز نسین، ارهان کمال و ... ترجمه از: گروه مترجمین

مجموعه کتاب‌های نارون

ویرایش: مریم سعیدی | مدیر هنری: پرهام عرب

دبیر مجموعه: سینان یامان | تصحیح نهایی: پروفیسور دکتر یوسف از

حروفچینی، صفحه آرایی و نمونه خوانی: بخش تولید نشر ستاک

چاپ اول ۱۴۰۰، شماره نشر ۱۷۲ | شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه، قیمت ۷۹۰۰۰ تومان

نشر ستاک | تلفن: ۰۹۱۲۰۷۳۴۸۸

www.setakpub.ir

Instagram: setakpub | Telegram: setakpub
Email: setakpub@gmail.com

ستاک فصل رویش کلمات*

همه‌ی حقوق چاپ و نشر این ترجمه برای «نشر ستاک» محفوظ است.

تکثیر، انتشار، و بازنویسی این اثر یا قسمتی از آن به هر شیوه، از جمله فتوکپی، الکترونیکی، ضبط و ذخیره در سیستم‌های بازیابی و پخش بدون دریافت مجوز قبلی و کتبی از ناشر ممنوع است.

این اثر تحت حمایت «قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان ایران» قرار دارد.

فهرست

- پیش گفتار ۶
- گر به ها / سامی پاشا زاده سزائی / هاله زمان فر ۱۲
- پارو زن / عمر سیف الدین / سروناز کیهان فر ۲۰
- پینه دوز / رفیق خالد کارای / اکبر پاشایی - سپیده دزفولی ۲۷
- اشک / رفیق خالد کارای / شهرام برازنده - زیبا خدائی ۳۲
- هیشت هیشت / سعید قانع آبسی یانیق / هاله زمان فر ۳۸
- یک انسان / آرهان کمال / سروناز کیهان فر ۴۳
- حمدی فیل چگونه به دام افتاد؟ / عزیز نسین / سروناز کیهان فر - اکبر پاشایی ۴۷
- صنوبر و انسان ها / هالدون تانر / سروناز کیهان فر ۵۳
- آن سوی پرچین / یوسف آتیلگان / سروناز کیهان فر ۶۲
- دلایلم / بهاء الدین اُز کیشی / هاجر هوشمندی ۶۸
- یکی از اتاق ها / بیلگه قره سو / شهرام برازنده - زیبا خدائی ۷۱
- کاردستی ها / طارق دورسون ک. / سروناز کیهان فر - میترا محتشمی ۷۷
- ایدا / طارق دورسون ک. / سروناز کیهان فر - میترا محتشمی ۸۲
- مدرسه ی شبانه روزی / فروزان / فرشته هوشمندی ۸۸
- حلزون / تحسین یوجل / هاجر هوشمندی - داوود موسی پور ۹۷
- از یاد رفته / اغوز آتای / ابراهیم ابراهیمی ۱۰۹
- در کشتی / فرید ادگو / فرشته هوشمندی ۱۱۹
- لاشه / فرید ادگو / پونه کانظم زاده - حامد عبداللہی ۱۲۳
- خانواده / راسیم اوزدن اورن / مهرناز کیهان فر ۱۳۷
- موم / اینجی آرال / هاله زمان فر - مریم زمان فر ۱۵۴
- داستان رهگذر / نازلی ارای / سروناز کیهان فر - آذر اسلامی مجد ۱۶۹
- ارسی عنابی / حسین سو / هاله زمان فر ۱۷۷
- قهوه ی عمرچاوش در گوردون بویو / مرادخان مونگان / هاله زمان فر ۱۹۲
- عکس / حسن علی توپ تاش / هاله زمان فر - سروناز کیهان فر ۲۰۳
- طلوع بی غروب / فاطمه قره بییق بارباروس اوغلی / هاجر هوشمندی ۲۱۰
- فراموشی / جمال شاکار / سروناز کیهان فر ۲۲۵
- زنی، با چیزی شبیه به آتش در درونش / مینه سوگوت / شهرام برازنده ۲۳۶
- چه کسی زودتر پلک خواهد زد / یکتا کوپان / شهرام برازنده ۲۴۳
- نخیر / یکتا کوپان / شهرام برازنده ۲۴۴
- داستان از این قرار است / کوکسال آلور / مهرناز کیهان فر ۲۴۷
- وجدان های بیدار / گورای سونگو / هاله زمان فر - مریم زمان فر ۲۵۷

پیش‌گفتار

«... نه، زندگی در داستان نمی‌گنجید.»

نجیب توسون

داستان‌های امانی

داستان کوتاهی که به زبان عصر معاصر خود سخن می‌گوید، ذهنیت همان عصر را نیز منعکس می‌کند. داستان کوتاه، نوعی ادبیات داستانی است که به مؤثرترین شیوه و از کوتاه‌ترین راه ممکن؛ «بار فکری» زمانه‌اش را بازگو می‌کند. در واقع، هر تغییر و تحولی در داستان کوتاه آینه‌ای تمام‌نما از جامعه‌ای است که در آن شکل گرفته است. به این ترتیب، داستان کوتاه به مثابه‌ی تصویری از زمانه‌ای است که در آن می‌زید. در مقایسه با رمان، این تصویر واقع‌گرایانه‌تر و رساتر است و در قیاس با شعر؛ نیازی به قالب‌بندی و پیچیدگی‌های زیبایی‌شناسانه ندارد. داستان کوتاه، این امکان را فراهم می‌کند تا هوای زمانه‌ای را که در آن نوشته شده است؛ تنفس کنیم. نوعی ادبی است که با وجود کوتاه بودنش دغدغه‌ها و اضطراب‌های ذهنی نویسنده را به واسطه‌ی خوانندگان تسکین می‌بخشد.

عیان‌ترین و زیبایی‌شناسانه‌ترین وجه مفهوم «زبان» که یکی از عناصر اصلی

تداوم فرهنگی است؛ «ادبیات» نام دارد. آنچه مشهود است؛ داستان‌نویسی در ترکیه‌ی سال‌های ۱۹۰۰ در مقایسه با شعر و رمان، بدون در نظر گرفتن عناصر سنتی و شفاهی زبان همچون قصه‌ها، ادبیات فولکلور و داستان‌های کتاب دده قورقود؛ جایگاهی ویژه در صحنه‌ی ادبیات ترکیه برای خود باز کرده است. در جریان داستان‌نویسی مدرن، کتاب «لطایف حکایات» به قلم احمد مدحت افندی (۱۹۱۲-۱۸۴۴) و همچنین کتاب «چیزهای کوچک» که شمس‌الدین سامی در سال ۱۸۹۱ نوشته است؛ نشانگر این هستند که داستان‌نویسی در ترکیه و غرب در زمان‌هایی نزدیک به هم شروع شده‌اند. ادگار آلن پو (۱۸۴۹-۱۸۰۹) داستان‌های خود را در دهه‌ی ۱۸۳۰ منتشر می‌کرد؛ این در حالی است که انتشار داستان‌های موباسان (۱۸۹۳-۱۸۵۰) و چخوف (۱۹۰۴-۱۸۶۰) به بعد از سال ۱۸۸۰ برمی‌گردد.

تشریح جایگاه تغییرات به‌وجود آمده در زندگی اجتماعی و سیاسی هر کشور، تأثیر آن بر وجدان جمعی و درک این جامعه از آینده؛ با گرفتن رد این تغییرات در لابلای متون مربوطه و تفسیر آنها میسر است. در حالیکه تأسیس دولت جدید ترکیه در آناتولی (۱۹۲۳) نوید تأسیس آینده‌ای مشترک، برابری و اتحاد را به داستان‌نویسان ترکیه می‌داد؛ در پی ناآرامی‌های سیاسی دهه ۸۰ میلادی و بهبود شرایط سخت بعد از جنگ سرد؛ درها به روی دوره‌ای باز شد که در آن رد پای «من» و فردیت بیشتر حس می‌شد. در این دوران، بر اساس منطق داستان کوتاه؛ استفاده از مفاهیمی چون شکل‌گیری کمپ‌های سیاسی، تلاش‌ها برای پررنگ کردن نقش زن به عنوان عنصری بی‌تأثیر که حقوق اساسی‌اش از او گرفته شده؛ و همچنین روابط جنسی و جدال بین سنت و مدرنیته؛ در ماجراجویی ادبی انسانی که در جست‌وجوی خویشتن است، امکان همراهی و همسفری با «داستان کوتاه» را برای وی فراهم کرده است. با نزدیک شدن به سال ۲۰۰۰ میلادی، داستان‌نویسی ترکیه با ادغام فرهنگ «تسویه حساب با همه چیز» با تمنای «جستن» که از دهه ۸۰ به ارث برده بود؛ به راهش ادامه داد. تأثیر عمیق جنگ جهانی دوم بر درک مفاهیم و حافظه‌ی انسانی، در نقطه‌ی عطف صد سال داستان‌نویسی ترکیه و ذهنیت غالب دهه ۸۰ کاملاً مشهود است. این نگرش

ادبی که متأثر از فلسفه‌ی هستی‌گرایی و سوررئالیسم حاکم بر ادبیات اروپا بود، باعث ظهور گروهی از نویسندگان در ترکیه شد که با نام «نسل دهه ۵۰»^۱ جایگاهی ویژه در تاریخ ادبیات و داستان‌نویسی ترکیه برای خود باز کرده‌اند.

با در نظر گرفتن جایگاه امروزی داستان کوتاه ترکیه، نمی‌توان از پایه‌های اساسی آن چشم‌پوشی کرد. نویسندگانی مانند عمر سیف‌الدین، رفیق خالد کارای، خالد ضیاء اوشاغللی‌گیل، ممدوح شوکت اسندال، صباح‌الدین علی و سعید فائق آباسی‌یانیق که از پایه‌گذاران داستان‌نویسی ترکیه به‌شمار می‌آیند؛ در شکل‌گیری هویت مستقل داستان کوتاه ترکیه نقش تعیین‌کننده‌ای ایفا کرده‌اند. برخی از این اسامی در کنار داستان کوتاه، رمان‌های ارزشمندی را نیز وارد جهان داستانی ترکیه کرده‌اند. در انتخاب داستان‌های کتاب «گزیده داستان‌های کوتاه معاصر ترکیه» در کنار نویسندگان برجسته‌ی این حوزه که کتاب‌های زیادی در این زمینه دارند، جایی برای نویسندگان تازه‌نفسی که اخیراً وارد این عرصه شده‌اند نیز در نظر گرفته شده است. داستان کوتاه می‌تواند به یاری این تازه‌نفس‌ها، طراوتی نو به خود گرفته و سخنگوی عصر حاضر باشد. اگر چه در این کتاب مجموعاً ۳۱ داستان از ۲۷ نویسنده آمده است، باز هم نمی‌توانیم ادعا کنیم که این کتاب می‌تواند روشنی‌بخش تمام دوره‌های تاریخ داستان‌نویسی ترکیه باشد. هدف ما، تلاش برای ارائه‌ی داستان کوتاه ترکیه با طبقه‌بندی مشخص و در چهارچوبی قابل فهم؛ به مخاطبان است. در راستای این ذهنیت است که بخشی از کتاب به معرفی نویسنده و آثار او اختصاص داده شده است تا خواننده بتواند در صورت تمایل، با برقراری ارتباط بین داستان‌ها و نویسندگان آن؛ خوانش دقیق‌تر و غنی‌تری از متن داشته باشد.

از اینکه جلد اول پروژه «گزیده داستان‌های کوتاه معاصر ترکیه» به مرحله‌ی چاپ

۱. «نسل دهه ۵۰» نامی است که به گروهی از نویسندگان و داستان‌نویسان ترکیه در سال‌های ۱۹۵۰ نسبت داده شده است که تحت تأثیر فرهنگ و ادبیات غربی بوده‌اند، ویژگی مشترک و قابل توجه این نویسندگان با یکدیگر و مبتنی فکری آن‌ها، این است که «هر نویسنده پیش از آنکه نویسنده‌ی خوبی باشد، باید خواننده‌ی خوبی باشد». از نویسندگان این دهه، مرتضی‌زاده یوسف آتیلگان، بیلگه قره‌سو، فرید ادگو، لیلایریل و ... اشاره کرد.

رسیده است، ابراز شادمانی می‌کنم. چنانچه در آینده بتوانیم جلد دوم این پروژه را، در راستای شناساندن هرچه بیشتر داستان‌نویسان ترک و سیر داستان‌نویسی در ترکیه خدمت شما مخاطبان عزیز این مجموعه ارائه کنیم؛ شادمانی مضاعفی نصیبمان خواهد شد. مهم‌ترین چیزی که این شغف و شادمانی را برای من معلم دوچندان می‌کند؛ همراهی دانشجویانم در چنین پروژه‌ای است. کار کردن با زبان‌آموزان عزیز مؤسسه یونس امره ترکیه در تهران که هر یک می‌توانند از مترجمان آینده‌ی این مرز و بوم باشند، یکی از فراموش‌نشده‌ترین لحظات زندگی من بود. خوشحالم که توانستم در این مسیر به آن‌ها ثابت کنم که مدرک واقعی در یادگیری زبان، نه فقط یک تکه کاغذ؛ بلکه چیزی فراتر از آن بوده و به واسطه‌ی برقراری ارتباط بین زبان ترکی استانبولی و فارسی از طریق ترجمه معنا می‌یابد. یقین دارم که هر یک، از این پس نیز گام‌های مستقل و بزرگی در حوزه ترجمه بر خواهند داشت. معتقدم که این اثر قادر خواهد بود الگوی مناسبی برای بسیاری از افرادی باشد که سعی دارند زبان خارجی بیاموزند و «معجزه‌ای به نام زبان» را در زبانی غیر از زبان مادری خود کشف و تجربه کنند. هر زبان به خودی خود بیگانه و زیباست، کافیت شما در آن دنیای جدید قدم‌های درستی بردارید.

از هاله و سروناز عزیز که با دقت و وسواس گونه‌شان در تصحیح و کنترل متون، انرژی پایان‌ناپذیرشان و صبر و بردباری‌شان در همراهی با من؛ نقش به‌سزایی در به ثمر رسیدن این پروژه داشتند، سپاسگزارم. بودنتان را قدر می‌دانم. از توجه و پیشنهادات کارشناسانه جناب آقای پروفسور دکتر یوسف از، استاد برجسته زبان و ادبیات فارسی؛ که با صبر و حوصله جمله به جمله این ترجمه‌ها را بررسی نموده و با نقدهای سنجیده و بیان لطیف و محترمانه‌شان قوت قلب ما در این مسیر بودند؛ کمال تشکر را دارم.

از دیدگاه من، مترجمان ادبی؛ سفیران خوش‌نیتی هستند که پیام «سلام و دوستی» را از زبان مبدأ به زبان مقصد می‌رسانند. تشکر بی‌پایان من تقدیم شما سفیران

خوش‌نیتی باد که به داستان‌های کوتاه ترکی در زبان فارسی جان بخشیده‌اید... و شما، مخاطب ایرانی این اثر؛ گلچینی از داستان‌نویسی ترکیه را تقدیمتان کرده و با اندیشه‌ی «در را باز کن همسایه؛ هنوز آثار زیادی برای خواندن و شناساندن «ما» به یکدیگر وجود دارد»، احساس عمیق نیک‌بختیمان را ابراز می‌داریم. داستان کوتاه، نه تنها در ادبیات ترکیه که در ادبیات جهان؛ به کمک تکنیک‌های روایی جدید، با درک و سرعتی غیرقابل باور به خلق مفاهیم بدیع و معنا بخشیدن به انسان پرداخته و به تعریف داستان زندگی بشر ادامه می‌دهد. آرزو مندم در مسیر این «داستان طولانی»، از گوش سپردن به این داستان‌های کوتاه که سازهای قدرتمند سمفونی ادبیات هستند لذت برده؛ و «ما» را در میان این سطرها بیابید.

سینان یامان

آنکارا، دسامبر ۲۰۲۰